

• НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ •

НАСТАНОВА

З ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА БУДІВНИЦТВО

ДСТУ-Н Б А.2.2-10:2012

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**НАСТАНОВА
З ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ НА БУДІВНИЦТВО**

ДСТУ-Н Б А.2.2-10:2012

Видання офіційне

Київ

**Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України**

2012

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО:	Державне підприємство «Науково-дослідний інститут будівельного виробництва»
РОЗРОБНИКИ:	О.Галінський, канд.техн.наук (науковий керівник); А.Кармінський
ЗА УЧАСТЮ:	Державне підприємство «Укрдержбуд-експертиза» О. Берендєєва, С.Буханенко
	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
	Д. Ісаєнко, канд.наук з державного управління; А. Беркута, канд.екон.наук; П. Губень; Л. Шоломицька)
ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ:	Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.12.2012 № 646, чинний з 01 квітня 2013

УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

Цей стандарт згідно з ДБН А.1.1-1-93 «Система стандартизації та нормування в будівництві. Основні положення» відноситься до комплексу нормативних документів А.2.2 – «Проектування»

Право власності на цей документа належить державі. Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований і розповсюджений як офіційне видання без дозволу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

ЗМІСТ

1	Сфера застосування.....	1
2	Нормативні посилання.....	1
3	Терміни та визначення понять.....	2
4	Загальні положення	3
5	Порядок надання проекту будівництва на експертизу та організація її виконання.....	7
6	Строки проведення експертизи.....	10
7	Вартість проведення експертизи.....	11
8	Вимоги до проведення експертизи за напрямками та розділами проекту будівництва	11
9	Порядок оформлення, затвердження та видачі письмових експертних звітів за результатами експертизи проектів будівництва.....	14
10	Ведення архіву справ проектів будівництва.....	18
Додаток А		
	Форма експертного звіту щодо розгляду проектної документації	20
Додаток Б		
	Форма експертного звіту щодо розгляду проектної документації в частині міцності, надійності та довговічності об'єкту будівництва	22
Додаток В		
	Форма експертного звіту щодо розгляду кошторисної частини проектної документації.....	24
Додаток Г		
	Форма експертного звіту щодо виявлення помилок та необхідності доопрацювання проектної документації	26
Додаток Д		
	Форма експертного звіту щодо виявлення помилок і недотримання нормативних вимог у проектній документації.....	27
	Бібліографія.....	29

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Настанова з організації проведення експертизи проектної документації на будівництво

Руководство по организации проведения экспертизы проектной
документации на строительство

Guidelines for organization of inspection for projects documentation for
construction

Чинний від 01 квітня 2013

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт визначає процедуру проведення експертизи проектної документації на будівництво та містить рекомендації щодо організації порядку її виконання.

1.2 Положення цього стандарту обов'язкові до застосування при проведенні експертизи проектів будівництва експертами, експертними організаціями, проектувальниками, замовниками будівництва, розпорядниками бюджетних коштів.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативно-правові акти, нормативні акти та нормативні документи:

Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV Про архітектурну діяльність

Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI Про регулювання містобудівної діяльності

Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560 Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України

Наказ Мінрегіону України від 16.05.2011 № 45 (із змінами і доповненнями, внесеними наказом Мінрегіону України від 23.03.2012 № 122) Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів

ДБН А.2.2-3-2012 Склад та зміст проектної документації на будівництво

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті використано терміни, що означають поняття, визначені відповідно до:

3.1 проектна документація, будівництво, об'єкт будівництва, вихідні дані, технічні умови – Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

3.2 проект, завдання на проектування, експертиза, замовник – Закону України «Про архітектурну діяльність»;

3.3 реставрація – Закону України «Про охорону культурної спадщини»;

3.4 проект будівництва – Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560;

3.5 кваліфікаційний сертифікат – Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання професійної атестації відповідальних виконавців окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури»;

3.6 генеральний проектувальник, проектувальник – Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів, затвердженого наказом Мінрегіону від 16.05.2011 № 45.

Нижче подано терміни, додатково вжиті у цьому стандарті, та визначення позначених ними понять:

3.7 експертна організація – організація-виконавець експертизи, незалежно від форми власності, що відповідає критеріям, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері будівництва, інформація про що оприлюднена на його офіційному сайті;

3.8 відповідальний експерт - експерт, який одержав в установленому законодавством порядку відповідний кваліфікаційний сертифікат з особистою печаткою, що підтверджує його здатність виконувати роботи з експертизи проектів будівництва, який здійснює експертизу окремих розділів або частин проектної документації та несе відповідальність відповідно до законодавства України;

3.9 головний експерт проекту (ГЕП) - відповідальний експерт, який очолює та/або координує проведення експертизи проекту будівництва в цілому та несе відповідальність відповідно до законодавства України;

3.10 експерт - особа, яка має відповідну спеціальну освіту та практичний досвід роботи і здійснює експертизу окремих розділів або частин проектної документації, але не має кваліфікаційного сертифікату з особистою печаткою;

3.11 експертний звіт – документально оформлений результат проведення експертизи проектної документації;

3.12 коригування проектної документації – внесення змін до затвердженого (схваленого) проекту будівництва на підставі завдання на коригування.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Проведення експертизи проектної документації на будівництво регламентується Законами України «Про регулювання містобудівної

діяльності», «Про архітектурну діяльність», постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» та цим стандартом.

Метою проведення експертизи проектів будівництва є визначення якості проектних рішень шляхом виявлення відхилень від вимог законодавства України у сфері будівництва, будівельних норм, стандартів і правил щодо:

міцності, надійності та довговічності об'єктів будівництва (у тому числі, за рішенням сторін шляхом виконання перевірочних розрахунків), їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, у тому числі щодо доступності осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення;

санітарного та епідеміологічного благополуччя населення;

охорони праці;

екології;

пожежної безпеки;

техногенної безпеки;

ядерної та радіаційної безпеки;

енергозбереження;

кошторисної частини проектної документації.

Результатом проведеної експертизи проектної документації на будівництво є експертний звіт, оформлений відповідно до додатків А, Б, В, Г, Д.

Відповідальність замовника будівництва, замовника експертизи, проектної організації, головного архітектора проекту (головного інженера проекту), експертної організації, відповідального експерта визначається законодавством.

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Порядку затвердження проектів будівництва та проведення їх

експертизи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560:

4.1 Експертиза є завершальним етапом розроблення проектів будівництва і проводиться в установленому законодавством порядку та відповідно до вимог цього стандарту перед затвердженням (схваленням) проектної документації.

4.2 Експертизу проектів будівництва проводять експертні організації незалежно від форми власності, які відповідають критеріям, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері будівництва, інформація про що оприлюднена на його офіційному сайті.

4.3 Експертиза проектів будівництва об'єктів IV і V категорій складності, що споруджуються за рахунок бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, проводиться експертною організацією державної форми власності.

4.4 Експертизі підлягає проектна документація на нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення об'єктів будівництва на стадіях проектування: техніко-економічне обґрунтування (ТЕО), техніко-економічний розрахунок (ТЕР), ескізний проект (ЕП), проект (П), робочий проект (РП).

4.5 Обов'язковій експертизі підлягають проекти будівництва об'єктів, що:

4.5.1 належать до IV і V категорії складності, - щодо дотримання вимог до міцності, надійності, довговічності об'єктів будівництва, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, а також в залежності від функціонального призначення об'єкта будівництва щодо санітарного та епідеміологічного благополуччя населення; охорони праці; екології; пожежної безпеки; техногенної безпеки; ядерної та радіаційної безпеки; енергозбереження;

4.5.2 споруджуються на територіях із складними інженерно-геологічними та техногенними умовами, - щодо міцності, надійності та довговічності об'єктів будівництва;

4.5.3 споруджуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, - щодо кошторисної частини проектів будівництва, незалежно від категорії складності об'єктів.

4.6 За бажанням замовника будівництва або проектувальника може бути проведена експертиза проектів будівництва об'єктів I-III категорій складності як в цілому, так і за окремими напрямками експертизи та розділами проектної документації для підтвердження правильності прийнятих проектних рішень.

У разі такого звернення, між замовником та експертною організацією укладається договір, умовами якого передбачається, що результатом його виконання є експертна оцінка, яка складається у довільній формі, щодо розгляду проектної документації (або її частини) на відповідність/чи не відповідність нормативним вимогам за окремими напрямками (з питань міцності, надійності та довговічності об'єктів будівництва, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення; санітарного та епідеміологічного благополуччя населення; охорони праці; екології; пожежної безпеки; техногенної безпеки; ядерної та радіаційної безпеки; енергозбереження; кошторисної частини проектної документації).

Вартість такої експертизи визначається договірною ціною, погодженою сторонами, виходячи з фактичних трудовитрат, необхідних для її проведення, а також усередненої вартості одного людино-дня роботи експертів, які її виконуватимуть.

5 ПОРЯДОК НАДАННЯ ПРОЕКТУ БУДІВНИЦТВА НА ЕКСПЕРТИЗУ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЇЇ ВИКОНАННЯ

5.1 Експертна організація для проведення експертизи проектної документації визначається замовником будівництва з числа тих, що відповідають критеріям, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері будівництва, інформація про що оприлюднена на його офіційному сайті, виходячи з наданих їм повноважень.

Експертизу проекту не може проводити проектувальник, який брав участь у розробленні цього проекту.

5.2 Замовником експертизи може виступати замовник будівництва або проектувальник, якщо це передбачено договором на виконання проектних робіт.

Для проведення експертизи її замовник подає до експертної організації офіційного листа, складеного у довільній формі, із запитом на проведення експертизи проекту будівництва відповідної стадії (далі - лист-замовлення).

5.3 До листа-замовлення додається проект будівництва у паперовому вигляді (не більше як у трьох примірниках), оформлений відповідно до вимог державних стандартів, у складі та за змістом згідно з вимогами державних будівельних норм, а також в електронному вигляді у форматі PDF (Portable Document Format) з програмою для перегляду Adobe Reader - для текстової, графічної, табличної, ілюстративної частин проекту будівництва та у форматі програмного комплексу, в якому виконана кошторисна частина проектної документації.

5.4 Експертна організація при прийманні проектної документації на експертизу складає зведену інформацію по проекту будівництва за довільною формою із зазначенням таких даних:

- зареєстрований у журналі вхідної документації лист-замовлення на проведення експертизи;
- інформація про замовника експертизи, його реквізити, прізвище, ім'я, по батькові керівника;
- інформація про замовника будівництва, його реквізити, прізвище, ім'я, по батькові керівника;
- інформація про проектувальника, його реквізити, прізвище, ім'я, по батькові керівника, серія та номер кваліфікаційного сертифіката ГАПа (або ГППа), дата видачі;
- перелік проектної документації відповідно до складу проекту будівництва, що приймається на експертизу;
- інформація про стан незавершеного будівництва (за наявності);
- категорія складності об'єкту будівництва, визначена проектувальником та замовником будівництва на підставі виконаного розрахунку, який надається у складі проектної документації;
- інформація про джерела фінансування;
- тощо.

Приймання документації здійснюється протягом одного робочого дня.

5.5 Проведення експертизи здійснюється на підставі відповідного договору, укладеного між замовником експертизи і експертною організацією. Договір укладається протягом не більше трьох робочих днів, в залежності від складності об'єктів будівництва, після подання замовником експертизи необхідного для розгляду комплексу проектної документації.

5.6 На стадії приймання проектної документації визначається головний експерт проекту (далі - ГЕП) зі штатного складу експертної організації, який попередньо розглядає та аналізує надану проектну документацію на відповідність вимогам будівельних норм та стандартів щодо її складу та змісту і визначає необхідні напрями проведення експертизи відповідно до Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560.

У разі некомплектності проектної документації, замовнику експертизи надсилається повідомлення щодо необхідності доукомплектування проекту (надання проектної документації, якої не вистачає, погоджень, підписів тощо) із зазначенням строку надання. Цей строк не може перевищувати двох третин від загального строку проведення експертизи, визначеного договором, укладеним відповідно до законодавства.

5.7 До проведення експертизи залучаються із штату експертної організації відповідальні експерти та експерти з питань міцності, надійності та довговічності об'єктів будівництва, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, кошторисної частини проекту будівництва та в залежності від функціонального призначення об'єкту будівництва (у тому числі на підставі цивільно-правових договорів) експерти з питань санітарного і епідеміологічного благополуччя населення; охорони праці; екології; пожежної безпеки; техногенної безпеки; ядерної та радіаційної безпеки; енергозбереження.

5.8 У підготовці експертного звіту беруть участь ГЕП, який очолює/координує проведення експертизи, відповідальні експерти по відповідних розділах проектної документації та напрямках експертизи, інші експерти.

5.9 Під час проведення експертизи, у разі недостатнього обґрунтування проектних рішень, на запит експертної організації надаються інженерно-технічні, техніко-економічні, екологічні розрахунки, матеріали проектів-аналогів, а також матеріали інженерних вишукувань з їх висновками і рекомендаціями, матеріали обстежень, сертифікати, розрахунки конструктивних рішень.

Такі матеріали і розрахунки мають бути надані офіційно експертній організації в тимчасове користування і повернуті після проведення експертизи.

5.10 За результатами проведеної експертизи проектів будівництва експертною організацією надається експертний звіт за встановленими формами відповідно до додатків А, Б, В, Г, Д.

5.11 Розбіжності з питань проведення експертизи, що виникають між замовником експертизи і експертною організацією, розглядаються та вирішуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері будівництва, або у судовому порядку.

6 СТРОКИ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ

6.1 Строки проведення експертизи проектів будівництва відповідно до Порядку затвердження проектів будівництва та проведення їх експертизи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560, визначаються,:

- для об'єктів IV-V категорій складності залежно від технічної і технологічної складності об'єктів будівництва, але не більше 30 календарних днів;

- для об'єктів, що становлять підвищену ядерну, радіаційну та екологічну небезпеку і тих, щодо яких проводиться оцінка їх впливу на навколишнє природне середовище, – не більше 90 календарних днів;

- для об'єктів I-III категорій складності, що споруджуються на територіях із складними інженерно-геологічними і техногенними умовами, – не більше 15 календарних днів;

- кошторисної частини проектної документації на будівництво об'єктів I-III категорій складності – не більше 15 календарних днів.

6.2 Календарні строки проведення експертизи проектів будівництва в межах, установлених п. 6.1 цього стандарту, визначаються у відповідних договорах між замовником і виконавцем експертизи.

6.3 Відлік строку початку проведення експертизи визначається умовами договору.

7 ВАРТІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ

7.1 Вартість проведення експертизи проектів будівництва розраховується виходячи з нормативів, визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері будівництва, та зазначається у договорах між замовниками експертизи і експертними організаціями.

8 ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ЗА НАПРЯМАМИ ТА РОЗДІЛАМИ ПРОЕКТУ БУДІВНИЦТВА

8.1 Експертиза проектів будівництва має бути зосереджена на визначенні їх якості шляхом виявлення відхилень проектних рішень від вимог законодавства України у сфері будівництва, будівельних норм, стандартів, правил, вихідних даних, що зазначається у відповідних експертних звітах із посиланням на конкретні вимоги законодавчих актів, будівельних норм, стандартів, правил, вихідних даних, які порушені.

8.2 До проведення експертизи проектної документації з питань міцності, надійності, довговічності об'єктів будівництва залучаються відповідальні експерти із штату експертної організації за напрямом – забезпечення механічного опору та стійкості.

До проведення експертизи проектної документації з питань експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, а також охорони праці залучаються відповідальні експерти за напрямом – забезпечення безпеки експлуатації та вимог охорони праці, забезпечення захисту від шуму.

До проведення експертизи архітектурних рішень проекту будівництва залучається архітектор, який отримав кваліфікаційний сертифікат.

До проведення експертизи проектів будівництва дорожньої галузі залучаються відповідальні експерти за напрямом – експертиза проектної документації доріг.

До проведення експертизи проектної документації об'єктів, що споруджуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, залучаються відповідальні експерти із штату експертної організації за напрямом – експертиза кошторисної частини проектної документації.

До проведення експертизи проектної документації з питань пожежної та техногенної безпеки об'єктів будівництва залучаються відповідальні експерти за напрямом – дотримання вимог пожежної, техногенної безпеки.

До проведення експертизи проектної документації з питань екології і санітарного та епідеміологічного благополуччя населення залучаються відповідальні експерти за напрямом – забезпечення безпеки життя і здоров'я людини, захисту навколишнього природного середовища, забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

До проведення експертизи проектної документації з питань енергозбереження залучаються відповідальні експерти за напрямом – забезпечення економії енергії.

До проведення експертизи проектної документації з питань ядерної та радіаційної безпеки залучаються відповідальні експерти за напрямом – забезпечення ядерної та радіаційної безпеки.

8.3 Залучення до проведення експертизи тих чи інших відповідальних експертів за відповідними напрямами здійснюється для об'єктів будівництва IV та V категорій складності з питань:

пожежної безпеки – при експертизі проектної документації на будівництво об'єктів будь-якого призначення на стадії проектування П і РП;

охорони праці – при експертизі проектної документації на нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт, технічне переоснащення

об'єктів виробничого призначення, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури на стадіях проектування – П, РП;

екології – при експертизі проектної документації на нове будівництво, реконструкцію, технічне переоснащення об'єктів виробничого призначення та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку або можуть спричинити негативний вплив на стан навколишнього природного середовища, перелік яких визначений постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 № 554 «Про перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку», на стадіях проектування ТЕО і ТЕР, ЕП, П і РП;

санітарного та епідеміологічного благополуччя населення – при експертизі проектної документації на будівництво об'єктів будь-якого призначення на стадіях проектування ТЕО і ТЕР, ЕП, П і РП;

енергозбереження – при експертизі проектної документації на будівництво об'єктів, пов'язаних з видобуванням, переробкою, виробництвом, транспортуванням, зберіганням та споживанням паливно-енергетичних ресурсів з річним споживанням 1 тис. тонн і більше в перерахунку на умовне паливо, на стадіях проектування ТЕО і ТЕР, ЕП, П і РП;

техногенної безпеки – при експертизі проектної документації на будівництво об'єктів, що можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації техногенного і природного характеру та вплинути на стан захисту населення і територій, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, на стадіях проектування П, РП;

ядерної та радіаційної безпеки – при експертизі проектної документації на будівництво об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними матеріалами та відходами від них, на стадіях проектування ТЕО і ТЕР, ЕП, П і РП.

8.4 Експертиза проектів будівництва в частині інженерного забезпечення об'єктів будівництва включає експертизу проектних рішень

щодо внутрішніх інженерних мереж та зовнішніх мереж до місць їх підключення відповідно до технічних умов.

8.5 У процесі експертизи проектної документації на стадіях, що підлягають затвердженню, перевіряються показники, що були схвалені на стадіях ЕП, ТЕО, ТЕР.

8.6 Для експертизи проектів будівництва об'єктів I-III категорії складності, що споруджуються на територіях із складними інженерно-геологічними та техногенними умовами, в частині міцності, надійності, довговічності об'єкту будівництва, експертній організації надається частина проекту (окремі розділи), необхідна для підготовки відповідного експертного звіту. У разі виявлення у проектній документації відхилень від вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, містобудівної документації, вихідних даних на проектування, що відносяться до інших розділів проектної документації, експертна організація зобов'язана окремо поінформувати про вказані відхилення замовника експертизи.

8.7 При коригуванні проектної документації враховуються вимоги чинних нормативних документів та вихідних даних на проектування.

Відкоригована проектна документація підлягає експертизі в частині, що не відповідає раніше затвердженому проекту будівництва.

9 ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ВИДАЧІ ПИСЬМОВИХ ЕКСПЕРТНИХ ЗВІТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТІВ БУДІВНИЦТВА

9.1 За результатами проведення експертизи проектної документації експертною організацією видається її замовнику відповідний експертний звіт.

9.2 У залежності від обсягу і складу експертизи експертний звіт за результатами проведеної експертизи може видаватися у таких формах:

9.2.1 Експертний звіт щодо розгляду проектної документації за всіма необхідними напрямками (додаток А), який є достатнім для затвердження (схвалення) замовником будівництва проектної документації.

Експертний звіт за такою формою засвідчує відповідність проекту будівництва законодавству України у сфері будівництва, будівельним нормам, стандартам і правилам, вихідним даним на проектування, підтверджує техніко-економічні показники проекту будівництва та готовність його до затвердження (схвалення) замовником будівництва.

Такий експертний звіт підписується головним експертом проекту, відповідальними експертами, скріплюється їх печатками та затверджується підписом керівника експертної організації, скріпленим круглою печаткою.

Обов'язковою частиною експертного звіту є додаток до нього, який має містити такі основні дані:

- назва проектної організації та її юридична адреса, прізвище та ініціали ГАПа, ГПа, дані про серії та номери їх кваліфікаційних сертифікатів, дати видачі;
- перелік вихідних даних на проектування (відповідно до додатку А ДБН А.2.2-3-2012);
- стислий опис основних проектних рішень;
- опис зауважень та внесених змін, що прийняті в ході проведення експертизи (за наявності).

Вказаний додаток до експертного звіту складається на пронумерованих аркушах, підписується головним експертом проекту та відповідальними експертами, які були залучені до проведення експертизи окремих розділів або частин проектної документації, та скріплюється їх печатками. Додаток прошивається та скріплюється круглою печаткою експертної організації.

9.2.2 Експертний звіт щодо розгляду проектної документації в частині міцності, надійності та довговічності об'єкту будівництва (додаток Б) підтверджує відповідність проектної документації нормативним вимогам та підтверджує відповідні техніко-економічні показники проекту будівництва.

Такий експертний звіт підписується головним експертом проекту, відповідальними експертами, скріплюється їх печатками та затверджується підписом керівника експертної організації, скріпленням круглою печаткою.

Обов'язковою частиною експертного звіту є додаток до нього, який має містити такі ж розділи, як зазначено у пункті 9.2.1 цього стандарту.

9.2.3 Експертний звіт щодо розгляду кошторисної частини проектної документації (додаток В) підписується та скріплюється печаткою відповідального експерта з питань експертизи кошторисної частини проектної документації і затверджується підписом керівника експертної організації, скріпленням круглою печаткою.

9.3 Експертні звіти, складені за формами додатків А, Б, В, оформлюються на спеціальних захищених бланках. Оформлення таких бланків для кожної експертної організації може бути індивідуальним з власною нумерацією.

Експертні звіти за результатами проведеної експертизи складаються у двох примірниках, один примірник (з оригіналами підписів та «мокрими» печатками) надається замовнику експертизи, один оригінальний примірник залишається у справі проекту будівництва, що зберігається в архіві експертної організації.

9.4 При виявленні помилок і недотриманні нормативних вимог за результатами експертизи надаються експертні звіти за такими формами:

9.4.1 При виявленні помилок та необхідності доопрацювання проектної документації надається експертний звіт за формою додатку Г, в якому зазначаються усі помилки, виявлені під час проведення експертизи, та встановлюється строк для усунення цих помилок, але не більше строку проведення експертизи, зазначеного у договорі.

За умови доопрацювання проектної документації та усунення помилок, зазначених у такому експертному звіті, у встановлені договором строки може бути підготовлений та наданий експертний звіт щодо відповідності проектної документації законодавству України у сфері будівництва, будівельним

нормам, стандартам і правилам без подання проектної документації на повторну експертизу.

9.4.2 При виявленні помилок і недотриманні нормативних вимог до:

міцності, надійності та довговічності об'єктів будівництва, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, у тому числі щодо доступності осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення;

санітарного та епідеміологічного благополуччя населення;

охорони праці;

екології;

пожежної безпеки;

техногенної безпеки;

ядерної та радіаційної безпеки; енергозбереження;

кошторисної частини проекту будівництва –

надається експертний звіт за формою додатку Д.

У цьому разі, виправлена проектна документація має бути надана для проведення повторної експертизи.

9.5 Експертні звіти, складені за формами додатків Г, Д, оформлюються у двох примірниках на бланках експертної організації, підписуються головним експертом проекту, відповідальними експертами, скріплюються їх печатками та затверджуються підписом керівника експертної організації, скріпленим круглою печаткою. Один примірник експертного звіту (з оригіналами підписів та «мокрими» печатками) надається замовнику експертизи, один оригінальний примірник залишається у справі, що зберігається в архіві експертної організації.

9.5.1 Обов'язковою частиною експертних звітів за формами додатків Г, Д є додаток, який складається у довільній формі і має містити зауваження до проекту будівництва з посиланням на конкретні вимоги законодавчих актів, будівельних норм, стандартів, правил, вихідних даних на проектування. Цей додаток підписується головним експертом проекту та відповідальними

експертами, які були залучені до проведення експертизи окремих розділів або частин проектної документації, та скріплюється їх печатками.

9.6 При видачі експертних звітів за проектами будівництва об'єктів, що належать до IV і V категорії складності, разом з експертним звітом надається копія кваліфікаційного сертифіката головного експерта проекту, засвідчена керівником експертної організації та скріплена печаткою експертної організації, із зазначенням дати її видачі.

10 ВЕДЕННЯ АРХІВУ СПРАВ ПРОЕКТІВ БУДІВНИЦТВА

10.1 Усі матеріали, які стосуються проведення експертизи проектної документації по кожному об'єкту будівництва, підлягають постійному зберіганню в архіві експертної організації або можуть бути передані на зберігання до спеціалізованої архівної установи.

10.2 Справа проекту будівництва, що формується при прийманні проекту будівництва для проведення експертизи, супроводжується ГЕПом протягом усього часу проведення експертизи та складається з таких матеріалів відповідно до опису:

- відомості, зазначені у п. 5.4 цього стандарту;
- оригінал договору на проведення експертизи між замовником експертизи і експертною організацією із розрахунком вартості експертизи;
- оригінали цивільно-правових договорів із залученими до проведення експертизи сертифікованими експертами;
- оригінали актів приймання-передачі виконаних робіт;
- копії листування між експертною організацією та замовником експертизи;
- один екземпляр експертних звітів та додатків до них;
- зведений кошторисний розрахунок із заявленою кошторисною вартістю, засвідчений підписом і печаткою відповідального виконавця проектувальника;

- виправлений зведений кошторисний розрахунок за результатами експертизи, засвідчений підписом і печаткою відповідального виконавця проектувальника;
- перелік матеріалів та обладнання, погоджений замовником будівництва;
- копія генерального плану М 1:500 (для об'єктів дорожньої галузі копія плану автомобільної дороги у масштабі від М 1:2000 до М 1:10000), виправленого, за необхідності, за зауваженнями експертизи;
- копії вихідних даних, завірені замовником будівництва.

10.3 Усі матеріали, перелічені в п.10.2 цього стандарту, прошиваються (за описом) в одну книгу та передаються на постійне зберігання до архіву справ проектів будівництва.

10.4 Після завершення експертизи надана проектна документація повертається замовнику в обсязі, в якому вона була надана для проведення експертизи.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

ФОРМА ЕКСПЕРТНОГО ЗВІТУ
щодо розгляду проектної документації

ЗАТВЕРДЖУЮ

(Керівник експертної організації)

_____ (П.І.Б.)

М.П. (підпис)

_____ 20____

місто _____

№ _____

ЕКСПЕРТНИЙ ЗВІТ

щодо розгляду проектної документації

по _____
(стадія проектування)

_____
(назва проекту будівництва)

Категорія складності об'єкту будівництва _____

Замовник будівництва _____
(назва організації)

Генеральний проектувальник _____
(назва організації)

За результатами розгляду проектної документації і зняття зауважень встановлено, що зазначена документація розроблена відповідно до вихідних даних на проектування з дотриманням вимог до (міцності, надійності та довговічності об'єкту будівництва, його експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, у тому числі щодо доступності осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення; санітарного і епідеміологічного благополуччя населення; охорони праці; екології; пожежної безпеки; техногенної безпеки; ядерної та радіаційної безпеки; енергозбереження; кошторисної частини проекту будівництва)* і може бути **затверджена (схвалена) в установленому порядку** з такими техніко-економічними (технічними) показниками**:

Показники	Од. виміру	Кількість

* – зазначаються напрями в залежності від технічної та технологічної складності об'єкту будівництва.

** – відповідно до додатків И, К, Л ДБН А.2.2-3-2012

Обов'язковий додаток до експертного звіту на ____ аркушах.
(складається відповідно до вимог пункту 9.2.1 цього стандарту)

Головний експерт проекту (підпис) (П.І.Б.)
М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

Відповідальні експерти (підпис) (П.І.Б.)
М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

ФОРМА ЕКСПЕРТНОГО ЗВІТУ

щодо розгляду проектної документації в частині міцності, надійності та довговічності об'єкту будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

(Керівник експертної організації)

_____ (П.І.Б.)

М.П. (підпис)

_____ 20__

місто _____

№ _____

ЕКСПЕРТНИЙ ЗВІТ

щодо розгляду проектної документації в частині міцності, надійності та довговічності об'єкту будівництва

по _____

(стадія проектування)

_____ (назва проекту будівництва)

Категорія складності об'єкту будівництва _____

Замовник будівництва _____ (назва організації)

Генеральний проектувальник _____ (назва організації)

За результатами розгляду проектної документації і зняття зауважень встановлено, що зазначена документація розроблена з дотриманням вимог до міцності, надійності та довговічності об'єкту будівництва і має такі технічні показники*:

Показники	Од. виміру	Кількість

* – зазначаються відповідні технічні показники згідно з додатками И, К, Л ДБН А.2.2-3:2012

Обов'язковий додаток до експертного звіту на _____ аркушах.
(складається відповідно до вимог пункту 9.2.1 цього стандарту)

Головний експерт проекту (підпис) (П.І.Б.)
М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

Відповідальні експерти (підпис) (П.І.Б.)
М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

ФОРМА ЕКСПЕРТНОГО ЗВІТУ
щодо розгляду кошторисної частини проектної документації

ЗАТВЕРДЖУЮ

(Керівник експертної організації)

_____ (П.І.Б.)

(М.П. підпис)

місто _____

№ _____

_____ 20__

ЕКСПЕРТНИЙ ЗВІТ

щодо розгляду кошторисної частини проектної документації

по _____
(стадія проектування)

_____

(назва проекту будівництва)

Замовник будівництва _____
(назва організації)

Генеральний проектувальник _____
(назва організації)

Заявлена кошторисна вартість, передбачена наданою кошторисною документацією, у поточних цінах станом на _____. 20__ р. складала _____ тис. грн., у тому числі: будівельно-монтажні роботи – _____ тис. грн.; устаткування – _____ тис. грн.; пусконаладжувальні роботи – _____ тис. грн.; інші витрати – _____ тис. гривень.

За результатами розгляду кошторисної документації і зняття зауважень встановлено, що зазначена документація, яка враховує обсяги робіт, передбачені (проектом, робочим проектом, робочою документацією, дефектним актом, відомістю обсягів робіт), складена відповідно до вимог ДБН Д.1.1-1-2000 «Правила визначення вартості будівництва».

Загальна кошторисна вартість будівництва у поточних цінах станом на _____. 20__ р. складає _____ тис. грн., у тому числі: будівельно-монтажні роботи – _____ тис. грн.; устаткування – _____ тис.

грн.; пусконаладжувальні роботи – _____ тис. грн.; інші витрати – _____ тис. гривень.

Примітка:

Технічна та технологічна частини проектної документації не розглядались.

Відповідальний експерт (підпис)

(П.І.Б.)

М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

ДОДАТОК Г
(обов'язковий)

ФОРМА ЕКСПЕРТНОГО ЗВІТУ
щодо виявлення помилок та необхідності доопрацювання
проектної документації

ЗАТВЕРДЖУЮ

(Керівник експертної організації)

_____ (П.І.Б.)

(М.П. підпис)

_____ 20__

місто _____

№ _____

ЕКСПЕРТНИЙ ЗВІТ

щодо виявлення помилок та необхідності доопрацювання
проектної документації

по _____
(стадія проектування)

_____ (назва проекту будівництва)

Категорія складності об'єкту будівництва _____

Замовник будівництва _____
(назва організації)

Генеральний проектувальник _____
(назва організації)

За результатами розгляду проектної документації виявлені помилки.

Проектна документація не може бути затверджена (схвалена) та потребує доопрацювання за зауваженнями, наведеними у додатку.

Обов'язковий додаток до експертного звіту на ____ аркушах.
(складається відповідно до вимог пункту 9.5.1 цього стандарту)

Головний експерт проекту (підпис) (П.І.Б.)

М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

Відповідальні експерти (підпис) (П.І.Б.)

М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

ДОДАТОК Д
(обов'язковий)

ФОРМА ЕКСПЕРТНОГО ЗВІТУ

щодо виявлення помилок і недотримання нормативних вимог
у проектній документації

ЗАТВЕРДЖУЮ

(Керівник експертної організації)

_____ (П.І.Б)

(М.П. підпис)

місто _____

№ _____

_____ 20__

ЕКСПЕРТНИЙ ЗВІТ

щодо виявлення помилок і недотримання нормативних вимог
у проектній документації

по _____

(стадія проектування)

_____ *(назва проекту будівництва)*

Категорія складності об'єкту будівництва _____

Замовник будівництва _____

(назва організації)

Генеральний проектувальник _____

(назва організації)

За результатами розгляду проектної документації виявлені помилки та недотримання вимог до (міцності, надійності та довговічності об'єкту будівництва, його експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, у тому числі щодо доступності осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення; санітарного і епідеміологічного благополуччя населення; охорони праці; екології; пожежної безпеки; техногенної безпеки; ядерної та радіаційної безпеки, енергозбереження; кошторисної частини проектної документації)* і потребує доопрацювання проекту будівництва.

Виправлена проектна документація має бути надана на повторну експертизу.

* — зазначаються напрями в залежності від технічної та технологічної складності об'єкту будівництва.

Обов'язковий додаток до експертного звіту на ____ аркушах.
(складається відповідно до вимог пункту 9.5.1 цього стандарту)

Головний експерт проекту (підпис) (П.І.Б.)
М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

Відповідальні експерти (підпис) (П.І.Б.)
М.П. (серія та номер кваліфікаційного сертифіката)

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X
2. Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII «Про охорону навколишнього природного середовища»
3. Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII «Про інвестиційну діяльність»
4. Закон України від 14.10.1992 № 2694 «Про охорону праці»
5. Закон України від 17.12.1993 № 3745-XII «Про пожежну безпеку»
6. Закон України від 24.02.1994 № 1004-XII «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»
7. Закон України від 01.07.1994 № 74/94-ВР «Про енергозбереження»
8. Закон України від 14.10.1994 № 208/94-ВР «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудування»
9. Закон України від 08.02.1995 № 39/95-ВР «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»
10. Закон України від 09.02.1995 № 45/95-ВР «Про екологічну експертизу»
11. Закон України від 08.06.2000 № 1809-III «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»
12. Закон України від 08.06.2000 № 1805-III «Про охорону культурної спадщини»
13. Закон України від 18.01.2001 № 2245-III «Про об'єкти підвищеної небезпеки».
14. Закон України від 24.06.2004 № 1859-IV «Про правові засади цивільного захисту».
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 № 554 «Про перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку».

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2006 № 1764 «Про затвердження Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд».

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 № 784 «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009 - 2015 рік «Безбар'єрна Україна»

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 № 557 «Про затвердження Порядку віднесення об'єктів будівництва до IV та V категорій складності»

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2011 № 554 «Деякі питання професійної атестації відповідальних виконавців окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури»

20. Наказ Мінрегіону України від 07.07.2011 № 109 «Про затвердження Порядку надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, їх склад та зміст».

21. Наказ Мінрегіону України від 23.05.2011 № 53 «Про затвердження Критеріїв, яким повинні відповідати експертні організації, що здійснюють експертизу проектів будівництва»

22. ДБН А.2.1-1-2008 «Інженерні вишукування для будівництва»

23. ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд».

24. ДБН А.2.2-6-2008 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження науково-проектної документації для реставрації об'єктів нерухомої культурної спадщини».

25. ДБН А.3.1-5-2009 «Організація будівельного виробництва».

26. ДБН В.1.1-5-2000 «Будинки і споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах»

27. ДБН В.1.1-7-2002 «Пожежна безпека об'єктів будівництва».
28. ДБН В.1.2-4:2006 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)».
29. ДБН В.1.1-12-2006 «Будівництво у сейсмічних районах України»
30. ДБН В.1.2-9-2008 «Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації»
31. ДБН В.1.2-14-2009 «Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ»
32. ДБН В.2.2-17:2006 «Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення»
33. ДБН Д.1.1-1-2000 «Правила визначення вартості будівництва»
34. ДБН Д.1.1-7-2000 «Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України»
35. ДСТУ-Н Б А.2.2-5:2007 «Настанова з розроблення та складання енергетичного паспорта будинків при новому будівництві та реконструкції».
36. ДСТУ Б А.2.4-4:2009 «Основні вимоги до проектної та робочої документації. Загальні положення»
37. ДСТУ Б А.2.2-7:2010 «Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації. Основні положення».
38. ДСТУ Б А.2.2-8:2010 «Розділ «Енергоефективність» у складі проектної документації».

Код УКНД 91.040

Ключові слова: експертиза проекту будівництва, відповідальний експерт, головний експерт проекту, експертний звіт, напрями експертизи, експертна організація.

Директор ДП НДІБВ,
науковий керівник

О.М.Галинський

Відповідальний виконавець

А.М.Карминський

Виконавці:
Перший заступник директора
ДП «Укрдержбудекспертиза»

О.В.Берендєєва

Начальник відділу регіонального
розвитку ДП «Укрдержбудекспертиза»

С.О.Буханенко